

**Ташувчининг фуқаролик жавобгарлигини мажбурий суғурта қилиш бўйича
E-Polisни (электрон полисни) онлайн расмийлаштириш шартлари юзасидан
ОММАВИЙ ОФЕРТА**

Ушбу оммавий оферта (кейинги ўринларда - оферта) “Imkon-Sug’urta” акциядорлик жамияти (кейинги ўринларда - суғурталовчи) билан суғурта қилдирувчи ўртасида Ташувчининг фуқаролик жавобгарлигини мажбурий суғурта қилиш бўйича E-Polisни (электрон полисни) онлайн расмийлаштириш (шартнома тузиш ва бекор қилиш) тартиблари ва суғурталаш шартларини белгилайди.

Мазкур оферта Ўзбекистон Республикасининг Фуқаролик кодекси, “Электрон тижорат тўғрисида”ги, “Электрон ҳужжат айланиши тўғрисида”ги, “Суғурта фаолияти тўғрисида”ги Қонунлари, Вазирлар Маҳкамасининг 2022 йил 5 декабрдаги 694-сон қарори билан тасдиқланган “Электрон турдаги суғурта хизматларини кўрсатиш тартиби тўғрисидаги” Низоми ҳамда ҳамда Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2015 йил 15 сентябрдаги 266-сон билан тасдиқланган “Ташувчининг фуқаролик жавобгарлигини мажбурий суғурта қилиш” қоидалари асосида ишлаб чиқилган.

I. Умумий шартлар ва тушунчалар

1. Ушбу офертада қуйидаги тушунчалардан фойдаланилади:

E-Polis - Ташувчининг фуқаролик жавобгарлигини мажбурий суғурта қилиш бўйича электрон шаклда тузилган суғурта шартномаси;

қоида - Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2015 йил 15 сентябрдаги 266-сон билан тасдиқланган “Ташувчининг фуқаролик жавобгарлигини мажбурий суғурта қилиш” қоидалари;

суғурта ҳодисаси - E-Polisга кўра Ташувчининг фуқаролик жавобгарлигини мажбурий суғурта қилиш шартномасининг амал қилиши даврида ходим ўз меҳнат вазифаларини бажариши билан боғлиқ ҳолда меҳнатда майиб бўлиши, касб касаллигига чалиниши ёки соғлиғининг бошқача тарзда шикастланиши муносабати билан ходимнинг ҳаёти ёки соғлиғига етказилган зарарнинг ўрнини қоплаш бўйича иш берувчининг фуқаролик жавобгарлиги вужудга келганлиги белгиланган тартибда тасдиқланган факт;

жабрланувчи — соғлиғи ва (ёки) мол-мулкига зарар етказилган, суғурта товони олиш ҳуқуқига эга бўлган йўловчи;

йўловчи — ташувчининг хизматларидан фойдаланувчи жисмоний шахс;

йўловчининг мол-мулки — багаж ва йўловчининг ўзи билан бирга ташиётган қўл юки;

наф олувчи — йўловчи суғурта ҳодисаси туфайли вафот этган тақдирда, суғурта товонини олиш ҳуқуқига эга бўлган шахс;

суғурталовчи — тижорат ташкилоти бўлган, мажбурий суғурта қилишни амалга оширишга ҳақли юридик шахс;

суғурта пули — бу шундай суммаки, суғурталовчи суғурта ҳодисаси содир бўлганда йўловчининг ҳаёти, соғлиғи ва (ёки) мол-мулкига етказилган зарарнинг ўрнини ушбу сумма доирасида қоплаш мажбуриятини олади;

суғурта ҳодисаси — ташувчининг фуқаролик жавобгарлигини мажбурий суғурта қилиш шартномаси амал қилиши даврида йўловчиларнинг ҳаёти, соғлиғи ва (ёки) мол-мулкига зарар етказилганлиги учун ташувчининг фуқаролик жавобгарлиги юзага келганлигининг белгиланган тартибда тасдиқланган факти;

ташувчи — шаҳар йўловчилар транспортида, темир йўл, ҳаво, автомобиль, дарё транспортида ва бошқа транспортда йўловчиларни ҳамда уларнинг мол-мулкани ташиш бўйича тижорат асосида хизматлар кўрсатувчи ва бунинг учун махсус рухсатномага (лицензияга) эга бўлган юридик шахс.

ягона ахборот тизими - Ўзбекистон Республикаси Ички ишлар вазирлиги, Молия вазирлиги ҳузуридаги бюджетдан ташқари Пенсия жамғармаси, бошқа манфаатдор вазирликлар ва идораларнинг ахборот тизимлари ва марказий маълумотлар базалари, жисмоний ва юридик шахслар марказий маълумотлар базалари билан интеграциялашган, мажбурий суғурта қилиш бўйича онлайн тартибда фаолият юритувчи ягона ахборот тизими;

расмий веб-сайт ва мобил иловадан фойдаланиш – суғурта қилдирувчининг ундан фойдаланишга қаратилган ҳар қандай ҳаракати.

2. Офертанинг амал қилиш ҳудуди – Ўзбекистон Республикаси.

3. Агентликнинг, манфаатдор вазирлик ва идораларнинг, шунингдек, Суғурталовчининг ахборот тизимлари орқали суғурта шартномаси расмийлаштиришда, Суғурта қилдирувчи ушбу оферта шартлари билан тўлиқ танишиб чиқиши лозим. Агар Суғурта қилдирувчи оферта шартларига ёки унинг баъзи қисмларига рози бўлмаса, у суғурта шартномасини расмийлаштириш ахборот тизимидан фойдаланишни тўхтатиши лозим. Суғурта қилдирувчининг суғурта шартномасини расмийлаштириш ахборот тизимидан фойдаланишни давом эттириши ушбу оферта шартларига тўлиқ ва сўзсиз рози эканлигини билдиради.

4. Агар ташувчиларнинг фуқаролик жавобгарлиги Ўзбекистон Республикасининг халқаро шартномалари талабларига мувофиқ ташувчининг фуқаролик жавобгарлигини мажбурий суғурта қилиш юзасидан белгиланган суғурта пулидан кам бўлмаган миқдорда суғурталанган бўлса, уларга нисбатан ташувчининг ўз фуқаролик жавобгарлигини суғурта қилиш мажбурияти татбиқ этилмайди.

5. Ташувчининг йўловчилар ҳаёти, соғлиғи ва (ёки) мол-мулкига етказилган зарарнинг ўрнини қоплаш бўйича фуқаролик жавобгарлиги юзага келган чоғдаги мулкӣ манфаатлари ташувчининг фуқаролик жавобгарлигини мажбурий суғурта қилиш объекти ҳисобланади.

6. Ташувчи, суғурталовчи, йўловчи, жабрланувчи ва наф олувчи ташувчининг фуқаролик жавобгарлигини мажбурий суғурта қилиш субъектлари ҳисобланади.

7. Қуйидагилар оқибатида ташувчи фуқаролик жавобгарлигининг юзага келиши суғурта ҳодисаси бўлмайди:

- маънавий зарар етказилганлиги ва (ёки) бой берилган фойданинг ўрнини қоплаш мажбурияти юзага келганлиги;

- нодир ва бошқа ноёб буюмларга, қимматбаҳо ва ярим қимматбаҳо тошлардан ва металлдан ишланган буюмларга, диний қадриятга эга буюмларга, санъат асарларига, қўлёзмаларга, ноёб аудиовизуал асарларга ҳамда интеллектуал фаолиятнинг бошқа натижаларига, қимматли қоғозларга, нақд пулларга, шу жумладан, чет эл валютасига шикаст етказилганлиги ёки уларнинг йўқ қилинганлиги;

- йўловчининг суғурта ҳодисасини юзага келтиришга қаратилган қасдан қилинган ҳаракатлари натижасида унинг ҳаёти, соғлиғи ва (ёки) мол-мулкига зарар етказилганлиги.

- Ташувчининг фуқаролик жавобгарлиги ушбу бандда кўрсатилган ҳолатларда юзага келган тақдирда етказилган зарарнинг ўрни ташувчи томонидан қопланиши ва (ёки) у ушбу зарарни компенсация қилиши керак.

II. E-Polisни расмийлаштириш

8. E-Polisни расмийлаштириш Агентликнинг, манфаатдор вазирлик ва идораларнинг, шунингдек, Суғурталовчининг ахборот тизимлари (расмий веб сайти, мобил иловаси) орқали амалга оширилади.

9. Ташувчининг фуқаролик жавобгарлигини мажбурий суғурта қилиш E-Polis (кейинги ўринларда суғурта полиси деб аталади) Ташувчининг ҳар бир транспорт воситасига аллоҳида нусхаларда расмийлаштирилади.

10. E-Polisни расмийлаштириш учун ташувчи электрон аризага қуйидаги маълумотларни киритади:

а) Ташувчи — жисмоний шахс (ўз ўзини банд қилган шахс) шахсий идентификация рақамини ва шахсини тасдиқловчи ҳужжатнинг серияси, рақами; мобил телефон рақами.

- Транспорт воситасининг русуми, давлат рақами, йўловчи сифими.

б) Ташувчи (юрӣдик шахслар учун) солиқ тўловчининг идентификация рақами, ташувчининг фаолиятини амалга ошириш учун махсус рухсатнома (лицензия) маълумоти.

- электрон почта манзили (мавжуд бўлса);

- мобил телефон рақами;

E-Polis расмийлаштирилганлиги тўғрисидаги хабарномани юбориш шакли (телефон рақам ёки электрон почта манзили ёки суғурталовчи веб-сайтида (мобил иловаси орқали) очилган шахсий кабинети орқали).

Бунда тегишли маълумотлар ягона ахборот тизимида мавжуд бўлганда автоматик тарзда тўлдирилади.

11. Электрон ариза тўлдирилаётган вақтда Ягона ахборот тизими қисман ёки тўлиқ ишламаганда, яъни давлат ахборот базалари қисман ишламаган ва/ёки улар билан алоқа узилган тақдирда, суғурта қилдирувчи аризадаги қолган маълумотларни қўлда киритади ёки ҳужжатларни илова қилади.

12. Электрон ариза тўлиқ тўлдирилгандан сўнг суғурта қилдирувчи томонидан юбориш тугмаси босилади.

13. Суғурталовчининг маъсул ходимлари томонидан юборилган электрон аризидаги маълумотлар бир иш куни ичида тўлиқлиги ва тўғрилиги текширилиб, суғурта қилдирувчига суғурта мукофотини тўлаши мумкинлиги ёки маълумотларни қайта тўғриланиши тўғрисида хабарнома юборилади. Агар суғурта қилдирувчи томонидан ариза берилган санадан бошлаб 24 соат давомида маълумотлар қайта текширилмаса ва/ёки тўғриланмаса, унда суғурта ташкилоти Е-Polisни расмийлаштириш, қайта расмийлаштириш ва бекор қилиш имконияти йўқлиги тўғрисида суғурталовчининг Интернет жаҳон ахборот тармоғидаги ресурси ёки SMS-хабар орқали суғурта ташкилоти суғурта қилдирувчини хабардор қилади.

14. Суғурта қилдирувчи суғурта мукофотини тўлаши мумкинлиги тўғрисидаги хабарномани олгандан сўнг 72 соат мобайнида суғурта мукофотини электрон тўлов тизимлари орқали ва пул ўтказиш йўли билан тўлаши лозим.

Суғурта мукофоти Е-Polisда назарда тутилган тўловдан камроқ миқдорда тўланган бўлса, суғурта ташкилоти суғурта мукофотининг тўланмаган қисми, суғурта қилдирувчи томонидан 72 соат муддатда тўланиши зарурлиги тўғрисида дарҳол хабарнома юборади.

15. Суғурта мукофоти тўланганлиги факти ушбу Оферта Суғурта қилдирувчи томонидан акцепт қилинганлигини англатади.

16. Суғурталовчининг мажбуриятлари суғурта мукофоти суғурталовчининг ҳисоб рақамига тушган кундан кейинги кундаги 00 соат 00 дақиқадан бошлаб кучга киради ва мажбурий суғурта қилиш бўйича суғурта полисида кўрсатилган суғурта даврининг охириг санасидаги 24 соат 00 дақиқада тугайди. Агар Е-Polisда суғурта амал қилиши бошланишининг бошқача муддати назарда тутилмаган бўлса, мажбурий суғурта электрон шартномаси кучга кирганидан кейин юз берган суғурта ҳодисаларига нисбатан татбиқ этилади.

17. Суғурта мукофоти тўлиқ тўлангандан кейин Е-Polis расмийлаштирилганлиги тўғрисидаги хабарнома суғурта қилдирувчи томонидан танланган шаклда юборилади ва у қуйидагиларни ўз ичига олади:

- суғурталовчи тўғрисидаги;
- ташувчининг номи ва жойлашган ери (почта манзили) ҳақидаги;
- суғурталовчининг, унинг барча филиалларининг номи, жойлашган ери (почта манзили), улар билан алоқа боғлаш воситалари ҳамда уларнинг иш вақти тўғрисидаги;
- ташувчининг фуқаролик жавобгарлигини мажбурий суғурта қилиш шартномасининг амал қилиш даври ҳақидаги;
- суғурта мукофоти тўғрисидаги;
- суғурта пули ҳақидаги;
- ташувчининг транспорт воситаси (вагонлари) (тури, маркаси, модели, рақамли (танитувчи) белгиси, ишлаб чиқарувчи завод паспорти бўйича йўловчи сиғими) тўғрисидаги;
- ташувчининг фуқаролик жавобгарлигини мажбурий суғурта қилиш шартномасининг бошқа муҳим шартлари ҳақидаги;
- Ягона ахборот тизимида ҳавола.

18. Суғурта қилдирувчи Ягона ахборот тизимида ҳавола орқали ўтиб, Е-Polisни юклаб олиши мумкин.

19. Йўловчиларни ва уларнинг мол-мулкни автомобилда ташишни амалга оширувчи ташувчининг фуқаролик жавобгарлигини мажбурий суғурта қилиш шартномаси уч ойдан бир йилгача бўлган муддатга тузилиши мумкин.

ДИҚҚАТ!

**СУГУРТА ҚИЛДИРУВЧИ ЎЗИ ТОМОНИДАН ЭЛЕКТРОН ПОЛИСНИ РАСМИЙЛАШТИРИШ
УЧУН СУГУРТАЛОВЧИГА ТАҚДИМ ЭТИЛАЁТГАН МАЪЛУМОТЛАР ВА ҲУЖЖАТЛАРНИНГ
ҲАҚИҚИЙЛИГИ УЧУН ЖАВОБГАР ҲИСОБЛАНАДИ.**

III. Суғурта пули, суғурта мукофоти ва суғурта мукофотини тўлаш тартиби

20. Ташувчининг фуқаролик жавобгарлигини мажбурий суғурта қилиш шартномаси бўйича суғурта пули куйида кўрсатилган формулага мувофиқ аниқланади:

$C_c = C_p \times V$, бунда:

C_c — ташувчининг фуқаролик жавобгарлигини мажбурий суғурта қилиш шартномаси бўйича суғурта пули;

C_p — битта йўловчига белгиланган суғурта пули;

V — ташувчи томонидан фойдаланилаётган транспорт воситасининг ишлаб чиқарувчи завод паспортлари бўйича йўловчи сифими, Ўзбекистон Республикаси ҳудуди бўйича умумий фойдаланишдаги темир йўлларда қатновчи, бошқа давлатлар темир йўл ташувчиларига тегишли бўлган вагонлар бундан мустасно. Бунда Ўзбекистон Республикаси ҳудуди бўйича умумий фойдаланишдаги темир йўлларда қатновчи, бошқа давлатлар темир йўл ташувчиларига тегишли бўлган вагонлардаги йўловчиларга нисбатан суғурта ҳодисаси содир бўлиши суғурталовчини суғурта товонини тўлаш бўйича мажбуриятни бажаришдан озод қилмайди.

Ташувчининг фуқаролик жавобгарлигини мажбурий суғурта қилиш шартномаси бўйича суғурта пули битта йўловчига 44 млн. сўм. улардан:

40 млн. сўми — йўловчининг ҳаёти ёки соғлиғига етказилган зарарнинг ўрнини қоплаш учун;

4 млн. сўми — йўловчининг мол-мулкига етказилган зарарнинг ўрнини қоплаш учун.

21. Ташувчининг фуқаролик жавобгарлигини мажбурий суғурта қилиш шартномаси бўйича суғурта пули, битта йўловчига унинг ҳаёти ёки соғлиғига етказилган зарарнинг ўрнини қоплаш учун белгиланган суғурта пули ва битта йўловчига унинг мол-мулкига етказилган зарарнинг ўрнини қоплаш учун белгиланган суғурта пули ташувчининг фуқаролик жавобгарлигини мажбурий суғурта қилиш шартномасида алоҳида миллий валютада кўрсатилади. Бунда ушбу суғурта пуллари Ўзбекистон Республикаси Марказий банкининг мазкур шартнома тузилган кундаги курси бўйича белгиланади.

22. Суғурта мукофоти миқдори Қоида 5-иловасига биноан суғурта тарифларига мувофиқ ҳисоблаб чиқилади.

Суғурта тарифларининг ўзгариши ташувчи тўлаш санасида амалда бўлган суғурта тарифларига кўра тўлаган суғурта мукофоти миқдори ташувчининг фуқаролик жавобгарлигини мажбурий суғурта қилиш шартномасининг амал қилиш муддати мобайнида ўзгаришига олиб келмайди.

23. Суғурта мукофотини ҳисоблаш суғурталовчи томонидан, ташувчининг фуқаролик жавобгарлигини мажбурий суғурта қилиш шартномасини тузиш тўғрисидаги аризада ташувчи томонидан кўрсатилган маълумотлардан келиб чиққан ҳолда амалга оширилади.

24. Ташувчининг фуқаролик жавобгарлигини мажбурий суғурта қилиш шартномаси тузилгандан кейин мазкур шартномани тузиш тўғрисидаги аризада ташувчининг ҳаққоний бўлмаган ва (ёки) хато маълумотлар кўрсатганлиги аниқланган тақдирда суғурта мукофоти миқдори мазкур шартнома тузилган вақтда амалда бўлган суғурта тарифларига мувофиқлаштирилиши керак.

25. Суғурта мукофоти ташувчининг фуқаролик жавобгарлигини мажбурий суғурта қилиш шартномаси тузилган санадан бошлаб беш иш куни мобайнида бир йўла тўланади. Пул маблағлари суғурталовчининг ёки суғурта агентининг ҳисоб рақамига келиб тушган сана суғурта мукофоти тўланган сана ҳисобланади.

26. Ташувчининг ҳисоб рақамидаги пул маблағлари етарли бўлмаган тақдирда суғурта мукофотини тўлаш ташувчининг ишлаб чиқариш фаолияти билан бевосита боғлиқ бўлган кечиктириб бўлмайдиган эҳтиёжларига мўлжалланган маблағлар ҳисобидан амалга оширилади.

27. Агар ташувчининг фуқаролик жавобгарлигини мажбурий суғурта қилиш шартномасининг амал қилиши даврида ташувчининг фуқаролик жавобгарлигини мажбурий суғурта қилиш шартномаси бўйича суғурта товони (кейинги ўринларда суғурта товони деб аталади) суғурталовчи томонидан тўланса, суғурта пули тўланган суғурта товони суммаси миқдорида камайтиради. Бунда суғурта пулини тиклаш учун ташувчи тўланган суғурта товони суммасига ҳамда мазкур шартноманинг қолган амал қилиш муддатига мутаносиб суғурта мукофотини суғурталовчининг тегишли ёзма билдиришномаси олингандан кейин етти иш куни мобайнида қўшимча равишда тўлаши шарт.

Қўшимча равишда тўланадиган суғурта мукофотини ҳисоблаш Қоиданинг 6-иловасида назарда тутилган тартибда амалга оширилади.

IV. Тарафларнинг ҳуқуқ ва мажбуриятлари

28. Ташувчи куйидаги ҳуқуқларга эга:

28.1. «Ташувчининг фуқаролик жавобгарлигини мажбурий суғурта қилиш тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонунига мувофиқ ташувчининг фуқаролик жавобгарлигини мажбурий суғурта қилиш шартномасини тузиш учун суғурталовчини танлаш;

28.2. суғурталовчидан ташувчининг фуқаролик жавобгарлигини мажбурий суғурта қилиш шартномаси шартларини тушунтириб беришни талаб қилиш;

28.3. суғурталовчининг суғурта товонини тўлашни рад этиш тўғрисидаги қарори юзасидан шикоят қилиш.

28.4. Ташувчи қонунчиликка мувофиқ бошқа ҳуқуқларга ҳам эга бўлиши мумкин.

29. Ташувчи қуйидаги мажбуриятларга эга:

29.1. суғурта мукофотини қонунчиликда белгиланган шартлар асосида ва тартибда тўлаши;

29.2. ташувчининг транспорт воситаларини бошқарувчи шахсларни ташувчининг фуқаролик жавобгарлигини мажбурий суғурта қилиш шартномаси шартлари билан таништириши, шу жумладан, мазкур шартнома бўйича тарафларнинг ҳуқуқ ва мажбуриятларини тушунтириши;

29.3. ташиш кунида амалда бўлган суғурта полисининг нусхасини ташувчининг фуқаролик жавобгарлигини мажбурий суғурта қилиш шартномасига киритилган барча транспорт воситаларига ва (ёки) ўзининг расмий веб-сайтига жойлаштириши;

29.4. жабрланувчи ёки наф олувчи етказилган зарарнинг ўрнини қоплаш тўғрисидаги талабни ўз ичига олган талабнома билан мурожаат этган пайтдан эътиборан беш иш кунидан кечиктирмай суғурталовчини ташвиш чоғидаги ҳодиса ҳақида ёзма шаклда хабардор қилиши;

29.5. агар суғурта товони жабрланувчи ёки наф олувчи томонидан ҳужжатларни қалбакилаштириш ёки бошқача тарзда алдаш оқибатида асосиз равишда ортиқча тўланган бўлса, бу ҳақда суғурталовчига маълум қилиши ва ортиқча тўланган маблағларни суғурталовчига қайтариш юзасидан зарур чораларни кўриши шарт.

29.6. Ташувчи қонунчиликка мувофиқ бошқа мажбуриятлар ҳам олади.

30. Суғурталовчи қуйидаги ҳуқуқларга эга:

30.1. жабрланувчининг ёки наф олувчининг талабномасини ташувчи томонидан кўриб чиқишда иштирок этиш, зарур ҳолларда эса, тегишли экспертларни жалб этиш;

30.2. суғурта ҳодисалари юзага келишининг олдини олиш бўйича тавсиялар бериш;

30.3. ташувчига Қоидаларнинг 55-бандида белгиланган ҳолларда регресс талаби қўйиш.

30.4. Суғурталовчи қонунчиликка мувофиқ бошқа ҳуқуқларга ҳам эга бўлиши мумкин.

31. Суғурталовчи қуйидаги мажбуриятлар эга:

31.1. ташувчининг фуқаролик жавобгарлигини мажбурий суғурта қилиш шартномаси шартлари билан ташувчини таништириши, шу жумладан, унинг ҳуқуқ ва мажбуриятларини тушунтириши;

31.2. ўз фаолиятини амалга ошириш натижасида олинган ташувчи ва жабрланувчи ёки наф олувчи тўғрисидаги маълумотларнинг махфийлигини таъминлаши;

31.3. ташувчининг фуқаролик жавобгарлигини мажбурий суғурта қилишни амалга оширишга ҳақли бўлган суғурталовчилар ўртасида суғурта шерикчилигини тузиш ҳақида биргаликдаги фаолият тўғрисида шартнома тузиши шарт.

31.4. Суғурталовчи қонунчиликка мувофиқ бошқа мажбуриятлар ҳам олади.

32. Наф олувчининг ҳуқуқлари:

32.1. Йўловчи, жабрланувчи ва наф олувчи ташувчининг фуқаролик жавобгарлигини мажбурий суғурта қилиш шартномаси шартлари тўғрисидаги ахборотни ҳамда суғурталовчи ҳақидаги зарур маълумотларни ташувчидан бепул олиш ҳуқуқига эга.

32.2. Жабрланувчи ва наф олувчи 23-бандида кўрсатилган ҳуқуқлардан ташқари қуйидаги ҳуқуқларга ҳам эга:

- етказилган зарарнинг ўрнини қоплаш тўғрисидаги талабни ўз ичига олган талабнома билан ташувчига ёки суғурталовчига мурожаат этиш;

- қонунчиликда белгиланган шартлар асосида ва тартибда суғурта товони олиш.

V. Суғурта ҳодисаси содир бўлганда шахсларнинг ҳаракатлари

33. Суғурта ҳодисаси содир бўлганда ташувчи Қоиданинг [7-иловасига](#) мувофиқ шакл бўйича суғурта товонини тўлаш талаби кўрсатилган ариза билан қуйидагиларнинг аслини ёки нусхаларини илова қилган ҳолда суғурталовчига мурожаат этади:

жабрланувчининг ёки наф олувчининг етказилган зарар ўрнини қоплаш тўғрисидаги талабини ўз ичига олган, ташувчи номига ёзилган талабномаси;

зарар етказилганлиги фактини ва етказилган зарар миқдорини тасдиқловчи ҳужжатлар (ваколатли органнинг ташиш чоғидаги ҳодиса тўғрисидаги хулосаси ёки қарори, тиббиёт муассасасидан олинган маълумотнома ёхуд йўловчининг ҳаётига ёки соғлиғига зарар етказилганлигини тасдиқловчи бошқа ҳужжатлар);

йўловчининг мол-мулкига зарар етказилганлиги фактини ва етказилган зарар миқдорини тасдиқловчи ҳужжатлар (багаж паттаси — мавжуд бўлган тақдирда; ташиш чоғида шикаст етказилган ёки йўқотилган мол-мулкнинг тахминий вазни кўрсатилган, йўловчи томонидан ихтиёрий равишда тузилган рўйхати; йўқотилган мол-мулк қийматини тасдиқловчи ҳужжатлар — мавжуд бўлган тақдирда ва ҳоказо);

ташувчининг етказилган зарар ўрнини қоплаш тўғрисидаги қарори;

агар иш суд томонидан кўрилган бўлса, етказилган зарар ўрнини қоплаш тўғрисидаги суд қарори;

жабрланувчи ёки наф олувчи шахсини тасдиқловчи ҳужжатнинг;

агар суғурта товони йўловчининг меросхўрларига тўланиши керак бўлса, мерос ҳуқуқи олинганлигини, шунингдек меросхўрлар шахсини тасдиқловчи ҳужжатлар.

Ушбу бандда назарда тутилмаган ҳужжатлар тақдим этилишини талаб қилиш тақиқланади.

34. Ҳужжатлар суғурталовчи томонидан рўйхат бўйича қабул қилинади, рўйхатнинг нусхаси ҳужжатлар қабул қилиб олинган сана тўғрисида белги қўйилган ҳолда ташувчига юборилади (топширилади).

35. Суғурталовчи тегишли сўровнома бўйича ҳуқуқни муҳофаза қилиш органларидан, судлардан, тиббиёт, сейсмология, ветеринария, гидрометеорология ва бошқа ташкилотлардан ташиш чоғидаги ҳодиса билан боғлиқ ҳужжатларни ва хулосаларни олишга, шунингдек йўловчига етказилган зарарнинг сабабларини, ҳолатини ва миқдорини мустақил равишда аниқлашга ҳақлидир.

36. Суғурта ҳодисасини тан олиш ва суғурта товони миқдорини аниқлаш суғурталовчи томонидан, ташувчи тақдим этган ҳужжатларни ўрганиш, шунингдек ташиш чоғидаги ҳодисани текшириш учун жалб этилган экспертларнинг тегишли хулосалари асосида амалга оширилади.

37. Суғурта ҳодисаси тан олинганда ва суғурта товони суммаси белгиланганда суғурта ҳодисаси тўғрисида далолатнома тузилади, у ҳар қайси томон учун бир нусхадан — икки нусхада, суғурталовчи ва ташувчи томонидан имзоланади.

38. Суғурталовчининг суғурта товонини тўлаш ҳақидаги ёки тўлашни рад этиш тўғрисидаги қарори ташувчига у суғурта товонини тўлаш талаби кўрсатилган ёзма шаклдаги ариза билан мурожаат этгандан кейин ўн беш кундан кечиктирмай хабар қилиниши керак. Суғурталовчининг суғурта товонини тўлашни рад этиш тўғрисидаги қарорида рад этишнинг асослантирилган сабаблари кўрсатилган бўлиши лозим.

VI. Йўловчининг ҳаётига, соғлиғига ва (ёки) мол-мулкига етказилган зарар миқдорини аниқлаш тартиби

39. Ташувчининг фуқаролик жавобгарлигини мажбурий суғурта қилиш шартномаси бўйича ўрни қопланадиган, йўловчининг ҳаёти ёки соғлиғига етказилган зарар миқдори йўловчининг ҳаёти ёки соғлиғига етказилган зарарнинг ўрнини ташувчининг фуқаролик жавобгарлигини мажбурий суғурта қилиш шартномаси бўйича қоплаш юзасидан тўловлар жадвалига (кейинги ўринларда тўловлар жадвали деб аталади) мувофиқ Қоиданинг 8-иловасига биноан аниқланади.

Агар ҳаёт ёки соғлиққа етказилган зарарни тасдиқловчи ҳужжатларда кўрсатилган шикастланиш характери тўловлар жадвалида келтирилмаган бўлса, суғурталовчи тўловлар жадвалида келтирилган шикастланишнинг у ёки бу характерга мувофиқлигини аниқлаш учун ушбу ҳужжатларни берган муассасага ёзма равишда мурожаат қилади. Шикастланиш характерининг тўловлар жадвалида келтирилган шикастланишнинг у ёки бу характерига мувофиқлигини аниқлашда шикастланишнинг энг мувофиқ характери танланади.

40. Ташувчининг фуқаролик жавобгарлигини мажбурий суғурта қилиш шартномаси бўйича ўрни қопланадиган йўловчининг мол-мулкига етказилган зарар миқдори қуйидаги тартибда аниқланади:

йўловчининг мол-мулки йўқолган ёхуд кам чикқан тақдирда — йўқолган ёки кам чикқан мол-мулк қиймати миқдорида;

йўловчининг мол-мулкига шикаст етказилган (бузилган) тақдирда — унинг қиймати қанча пасайган бўлса, шунча сумма миқдорида, шикастланган (бузилган) мол-мулкни тиклаш мумкин бўлмаганда эса, унинг қиймати миқдорида;

йўловчининг баҳосини эълон қилган ҳолда ташишга топширилган мол-мулки йўқолган тақдирда — мол-мулкнинг эълон қилинган қиймати миқдорида;

йўловчининг йўқолган, кам чиққан ёки шикаст етказилган (бузилган) мол-мулки қийматини аниқлаш имконияти бўлмаган тақдирда — йўқолган, кам чиққан ёки шикаст етказилган (бузилган) мол-мулк вазнининг ҳар бир килограми учун 100 минг сўм миқдорида.

41. Суғурталовчи йўловчиларнинг ҳаёти, соғлиғи ва (ёки) мол-мулкига етказилган зарарни бартараф этиш ва (ёки) камайтириш юзасидан ташувчининг ташаббусига ёки суғурталовчининг талабига кўра кечиктириб бўлмайдиган чоралар кўрилиши муносабати билан ташувчининг юзага келган барча билдирилган ва исботланадиган харажатлари ўрнини ҳатто бу чоралар муваффақиятсиз бўлган ҳолларда ҳам қоплайди. Бунда суғурта товонининг ва ташувчи мазкур харажатларининг умумий суммаси суғурта пули миқдоридан ортиқ бўлиши мумкин эмас.

42. Суғурта товони суд харажатларининг, шунингдек жарималар ва бошқа шу каби тўловларнинг ўрнини қопламайди.

VII. Суғурта товонини тўлаш тартиби

43. Суғурта товони суғурталовчи суғурта товонини тўлаш тўғрисида қарор қабул қилган кундан эътиборан беш иш кунидан кечиктирмай бевосита жабрланувчига ёки наф олувчига тўланади.

44. Агар ташувчи йўловчининг ҳаёти, соғлиғи ва (ёки) мол-мулкига етказилган зарарнинг ўрнини суғурталовчининг ёзма розилигига кўра ўз ҳисобидан қопласа, суғурталовчи ташувчига суғурта товонини мазкур зарарнинг ўрнини қоплаш тартибида ташувчи амалга оширган тўловларни тасдиқловчи ҳужжатлар ташувчи томонидан тақдим этилгандан кейин тўлайди. Ташувчи йўловчининг ҳаёти, соғлиғи ва (ёки) мол-мулкига етказилган зарарнинг ўрнини ўз ҳисобидан қисман қопласа суғурталовчи суғурта товонининг тегишли қисмини ташувчига, қолган қисмини эса — жабрланувчига ёки наф олувчига тўлайди.

45. Агар ташувчи йўловчининг ҳаёти, соғлиғи ва (ёки) мол-мулкига етказилган зарарнинг ўрнини суғурталовчининг ёзма розилигисиз ҳар қандай усулда қоплаган бўлса ёки етказилган зарарнинг ўрнини қоплашни ваъда қилган бўлса, ташувчининг ушбу ҳаракатлари суғурталовчи учун мажбуриятларни келтириб чиқармайди.

46. Йўловчининг ҳаётига ёки соғлиғига етказилган зарарнинг ўрнини қоплаш ҳисобига бошқа манбалардан жабрланувчи ёки наф олувчи томонидан олинган тўловлар суғурталовчининг суғурта товонини тўлаш бўйича мажбуриятларини камайтирмайди.

47. Агар ташувчининг фуқаролик жавобгарлигини мажбурий суғурта қилиш объекти бир вақтнинг ўзида ихтиёрий суғурта бўйича ҳам суғурталанган бўлса, ихтиёрий суғурта бўйича суғурта товони, мажбурий суғурта бўйича суғурта товонини тўлаш шартларидан қатъи назар, тўланади.

Мажбурий ва ихтиёрий суғурта шартномаси бўйича йўловчининг мол-мулкига етказилган зарар учун суғурта товони тўлаш юзасидан суғурталовчиларнинг мажбуриятлари пайдо бўлган тақдирда, биринчи навбатда мажбурий суғурта шартномаси бўйича суғурта товони тўланади, мол-мулкка етказилган зарарнинг тўланмаган қисми ихтиёрий суғурта шартномаси бўйича қопланади. Бунда мажбурий ва ихтиёрий суғурта бўйича тўланган суғурта товонининг умумий суммаси йўловчининг мол-мулкига етказилган ҳақиқий зарардан ортиқ бўлиши мумкин эмас.

51. Йўловчининг ҳаёти, соғлиғи ва (ёки) мол-мулкига етказилган, ўрни қопланиши лозим бўлган зарар миқдори тўлиқ аниқлангунга қадар, суғурталовчи суғурта товонининг мазкур зарарнинг амалда аниқланган қисмига мувофиқ бўлган қисмини ташувчининг аризасига кўра тўлашга ҳақли.

52. Ташувчининг фуқаролик жавобгарлигини мажбурий суғурта қилиш шартномаси амал қилиши даврида жабрланувчининг ёки наф олувчининг юзага келган зарарлари ўрни, агар жабрланувчи ёки наф олувчи мазкур шартноманинг амал қилиш муддати тугагандан кейин уч йил мобайнида судга зарарларни ундириш тўғрисидаги даъво билан мурожаат этган бўлса, суғурталовчи томонидан қопланади.

53. Ташувчининг фуқаролик жавобгарлигини мажбурий суғурта қилиш шартномаси амал қилиши даврида ташувчи тугатилган ҳолларда суғурталовчининг жабрланувчига ёки наф олувчига суғурта товонини тўлаш мажбуриятлари сақланиб қолади.

54. Суғурта товонини ўтказиш бўйича харажатлар суғурталовчининг ҳисобидан амалга оширилади.

VIII. Суғурталовчининг регресс талаби қўйиш ҳуқуқи

55. Суғурталовчи ташувчига ўзи тўлаган суғурта товони миқдорида қуйидаги ҳолларда регресс талаби қўйиш ҳуқуқига эга, агар зарар:

- йўловчиларни белгиланган тартибда тасдиқланмаган йўналиш бўйича ташиш оқибатида етказилган бўлса, бундан йўловчиларни йўналишсиз таксида ташиш мустасно;

- ташувчининг транспорт воситасини бошқарган шахс йўловчиларни ушбу транспорт воситасини бошқариш учун тегишли ҳужжатларга эга бўлмаган ҳолда ташиши оқибатида етказилган бўлса;

- носозликлари мавжудлиги ёки муайян шароитлар туфайли транспорт воситасидан фойдаланиш қонунчилиқда тақиқланган транспорт воситасида йўловчиларни ташиш оқибатида етказилган бўлса;

- ташувчи ходимларининг ёки вакилининг суғурта ҳодисаси содир бўлишига қаратилган ёхуд унинг содир бўлишига кўмаклашадиган қасддан қилинган ҳаракатлари (ҳаракатсизлиги) оқибатида етказилган бўлса;

- ташувчининг транспорт воситасини бошқарган шахс йўловчиларни алкоғолли ичимликдан мастлик ҳолатида ёки гиёҳвандлик воситалари, психотроп моддалар ёхуд шахснинг ақл-иродасига таъсир кўрсатувчи бошқа моддалар таъсири остида ташиши оқибатида етказилган бўлса;

- ташувчининг транспорт воситасини бошқарган шахснинг меҳнат ва дам олиш режими ташувчи томонидан бузилганлиги оқибатида етказилган бўлса.

IX. Шахсга доир маълумотларни қайта ишлаш шартлари

56. Суғурта қилдирувчи E-Polisни расмийлаштириш тўғрисидаги электрон аризага маълумотларни киритиши билан E-Polisни амалга ошириш учун ўзининг шахсига доир маълумотларни қайта ишлашга (йиғиш, ёзиш, тизимлаш, сақлаш, фойдаланиш ва бекор қилиш) розилик берган деб ҳисобланади.

57. Шахсга доир маълумотларни қайта ишлаш Суғурталовчи томонидан суғурта шартномаси бўйича мажбуриятларини амалга ошириш мақсадида “Шахсга доир маълумотлар тўғрисида”ги 2019 йил 2 июлдаги Ўзбекистон Республикасининг Қонунига мувофиқ амалга оширилади.

X. Яқунловчи қоидалар

58. Ушбу офертанинг талабларини бузганликда айбдор бўлган шахслар қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда жавоб берадилар.

59. Ушбу офертада назарда тутилган ёки у билан боғлиқ масалалар бўйича тарафлар ўртасида келишмовчиликлар юзага келганда, тарафлар келишмовчиликни судгача ҳал этиш чораларини кўриши лозим.

60. Низони судгача ҳал этиш имкони бўлмаса, улар суғурталовчи жойлашган ердаги тегишли судда Ўзбекистон Республикасининг қонунчилиқ ҳужжатларига асосан ҳал этилади.

61. Суғурта шартномасини ўзгартириш, бекор қилиш ва муддатидан олдин тўхтатиш тартиби, суғурта бўйича эътирозларни кўриб чиқиш тартиби, суғурта шартномаси бўйича кўрилган зарар миқдорини аниқлаш ва суғурта товонини тўлаш тартиби билан боғлиқ масалалар Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2015 йил 15 сентябрдаги 266-сон билан тасдиқланган “Ташувчининг фуқаролик жавобгарлигини мажбурий суғурта қилиш” қоидаларига мувофиқ белгиланади ва амалга оширилади.

38. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2015 йил 15 сентябрдаги 266-сон билан тасдиқланган “Ташувчининг фуқаролик жавобгарлигини мажбурий суғурта қилиш” қоидалари билан қуйидаги ҳавола орқали танишишингиз мумкин.

